

Gerardo Pisarello: “M’imagino sent una de les veus dels Comuns al Congrés”

Gerardo Pisarello (Tucumán, Argentina, 1970) és una de les veus de referència del món dels Comuns. Membre del nucli impulsor de Guanyem al costat d'Ada Colau, de Jaume Asens o de Xavier Domènech, ha estat primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona en Comú. Persona pont entre sensibilitats sobiranistes i federalistes, se sent prop de veus com Carod-Rovira i Xosé Manuel Beiras, i ahora reconeix el paper de Podem i Pablo Iglesias: "El processisme s'ha revelat com el contrari d'un republicanisme efectiu. Calen aliances amb els pobles de l'Estat". Pisarello podria ser una de les noves veus dels Comuns al Congrés. En aquesta entrevista tracem el seu recorregut vital i polític.

Text: Roger Palà | @rogerpala. Fotos: Ivan Giménez

El teu avi per part de pare era d'origen genovès. El teu avi per part de mare era de Granada. Hi ha rastres del caràcter italià o andalús en Gerardo Pisarello?

La meva història és la de dues famílies d'emigrants molt humils. L'avi Pisarello era impressor: el meu pare va aprendre a llegir i a escriure a la impremta. Per part de mare, l'avi Prados era un poeta bohemí anarquista i republicà a l'exili. Sóc d'una família amb molts mestres. El meu pare va ser mestre de jove; la meva mare va ser mestra rural... La proximitat amb el món de la docència com una forma no només d'ensenyar, sinó també d'aprendre, és quelcom que porto en el caràcter.

L'episodi més important de la teva infantesa és la desaparició i l'assassinat del teu pare. [Àngel Gerardo Pisarello](#) era advocat i significat activista de la Unión Cívica Radical a Tucumán, al nord de l'Argentina. Quin record tens d'aquells fets?

El meu pare era part d'una generació molt influenciada per la revolució cubana i les lluites de l'Amèrica Llatina. Va arribar a ser ambaixador a Tanzània durant els anys seixanta, perquè veia amb molta esperança l'africanisme. Era fill d'aquelles revoltes, però també de la repressió que es va desfermar. A partir de la dictadura argentina del 1968, va començar a fer d'advocat de presos polítics. Vam rebre moltes amenaces, i els anys '74 i '75 ens van posar dues bombes a casa. El cop d'Estat de Videla esclata al març del '76 i a ell el segresten pocs mesos després. Jo tenia 5 anys i ell 60. De sobte van entrar a casa set o vuit homes encaputxats, amb metralletes, preguntant si hi havia armes. Se'l van endur. Vam tenir la sort que va aparèixer assassinat al cap de poc. Dic "la sort" perquè no va ser un dels 30.000 desapareguts que va tenir l'Argentina.

A partir de l'assassinat del teu pare, creixes envoltat de dones. La mare, la tieta, les teves germanes grans... Això marca la teva manera de veure el món?

Vam quedar en una situació econòmica d'enorme vulnerabilitat. Vivíem a casa d'una tieta que ens va

acollir. Crec que haver crescut envoltat de dones em va marcar perquè em va permetre passar l'experiència de l'assassinat del meu pare sense ressentiment, amb molta seguretat afectiva interior. La meva mare era una dona d'una gran intel·ligència, coratge i tendresa. D'ella, n'he heretat l'afabilitat, la comoditat amb la conversa íntima i la facilitat per expressar sentiments. Del meu pare, en queda el romanticisme i la fogositat davant la injustícia.

“Créixer a Tucumán em va donar mirada perifèrica i ha influït en la meva simpatia pel catalanisme”

Tucumán, on vas néixer i créixer, és una ciutat de províncies argentina bastant aïllada de Buenos Aires. Aquest origen perifèric influeix en el teu pensament?

Tucumán és una ciutat del nord argentí en un país formalment federalista però d'un centralisme enorme. És una ciutat de províncies, però té una indústria sucraera potent, universitat i moviments socials molt actius. Tucumán representa per a mi la mirada perifèrica i lateral, que ha influït en la meva simpatia pel catalanisme, pel basquisme o pel galleguisme. Però el Tucumán d'aquella època estava devastat per la dictadura. Vaig reconstruint la meva identitat a partir dels pocs llibres que queden a casa i de les lectures que vaig trobant en llibreries de segona mà. Tenia vocacions contradictòries. D'una banda, m'encantaven la física i la matemàtica. Després hi ha el mandat familiar, que és el que em va arrossegar a seguir el camí del pare i estudiar dret.

Com és el teu procés de politització durant la vida universitària?

La meva primera presa de consciència és a través del cristianisme de base, que era l'únic lloc on en la tardodictadura es podia fer política. Després, el curs 88/89, abans d'anar a la universitat, aconseguixo una beca per estudiar a Califòrnia, molt a prop de Berkeley. Allí és on descobreixo els

meus vincles amb l'Amèrica Llatina: llegeixo Roque Dalton, entro en contacte amb l'activisme polític a través de refugiats salvadorenys... És l'any de les eleccions entre Bush i Dukakis i recordo assistir a un míting del reverend Jesse Jackson, candidat per la Rainbow Coalition a la presidència. Quan torno a Tucumán, ho faig amb aquest bagatge. La nostra militància universitària era contra el neoliberalisme postdictatorial dels governs de Menem dels anys noranta, i contra els indults als responsables de la dictadura militar. Érem joves de 19 anys i llegíem de manera desordenada Sartre, Simone de Beauvoir... També faig les meves primeres lectures sobre la realitat espanyola i catalana a través del període de la Guerra Civil. Recordo una biografia de Frederica Montseny, o 'L'homenatge a Catalunya', d'Orwell.

L'any 96 aterres a Madrid per fer el doctorat. Què et va motivar a canviar d'aires?

Volia escapar-me de l'ofec del Tucumán provincià de després de la dictadura. Puc anar a fer el doctorat a Madrid gràcies a una beca. És un període de replegament per a l'estudi i per estructurar el meu pensament. A la Complutense hi havia un conservadorisme molt fort. Per contra, faig la meua tesi sobre com defensar els drets socials en un moment en què el constitucionalisme social està en crisi. Sempre he entès el dret com una eina que pot servir per deslegitimar el poder arbitrari i construir espais de llibertat.

Amb qui connectes políticament durant aquell període madrileny?

Venia de l'Amèrica Llatina i en aquells temps encara tenia una visió força benèvola del Govern de Felipe González, però la decepció amb el PSOE va ser molt ràpida. Al mateix temps, no m'identifico amb les tradicions comunistes, massa marcades per la història de l'estalinisme. He tingut sempre un tarannà més llibertari. A Madrid conec companys de viatge com Jaime Pastor, que impulsava Espacio Alternativo, organització que partia d'una tradició socialista més antiautoritària i preocupada per la qüestió ecologista i feminista. Pastor és una persona clau a l'hora d'introduir-me en la realitat plurinacional de l'Estat. A través d'ell conec l'obra de Joaquim Maurín, dirigent històric del POUM. Maurín entenia bé com s'encreuaven les exigències de reforma social amb les de reconeixement de la llibertat dels pobles peninsulars o l'exigència de separació entre l'Església i l'Estat. Un programa dels anys trenta, però de terrible actualitat.

“L'ànima republicana i liberal de Barcelona té poc a veure amb el Madrid de la cort. És la ciutat sense Estat”

Quatre anys després, però, deixes Madrid i t'instal·les a Barcelona. Quins són els motius?

Acabada la tesi, vaig entendre que era molt difícil tornar a l'Argentina, perquè ja tenia massa lligams aquí. Passo un temps viatjant entre Madrid, Alacant –on hi faig classes–, Bèlgica, Roma... En aquell moment conec Juan Carlos Monedero, el primer dels membres de Podemos amb qui tinc relació. Un dia m'ofereixen venir a fer classe a Barcelona. No hi havia estat mai i l'enamorament va ser immediat. Sentia que viure aquí era una mena de revenja per tot el que la dictadura argentina m'havia robat. Era l'època de les grans mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq, de la campanya contra el Banc Mundial, les protestes contra la globalització... Sempre m'havia sentit un dissident, però a Barcelona és el primer cop que sento que les meves idees poden arribar a incidir en el sentit comú majoritari. També coincideix amb un retrobament personal amb l'Amèrica Llatina. Viatjo a Chiapas, vaig al primer Fòrum Social Mundial del Brasil, on recordo que vaig conèixer Raül Romeva... Veig Barcelona com la ciutat sense Estat, amb una ànima republicana i una part liberal que tenia molt poc a veure amb el Madrid de la cort.

A molts els sorprèn que, amb els teus orígens i formació, tinguis un profund coneixement sobre el pensament polític català. Com t'hi endinses?

Quan arribo a Barcelona, hi ha una necessitat de connectar ràpidament amb la llengua catalana. Vaig a viure a Gràcia i una de les primeres xerrades polítiques que faig és en un poblet del Vallès sobre la Llei de partits, una experiència que em fa prendre consciència de la importància del català com a llengua política. Començo a llegir Joan Alcover, Joan Fuster, Josep Pla –que ja m'agradava com escriptor i que ara començo a llegir en català– i m'interesso per la tradició del catalanisme popular i progressista. Recordo que un dels primers llibres de vell que vaig comprar –a la Taifa de Gràcia– va ser un text de Valentí Almirall, 'Espanya tal cual es', que precisament és una crítica

mordaç al Madrid cortesà. Un dels autors amb qui més connecto és Pi i Margall, perquè havia arribat fins i tot a ser president de la Primera República, però també Rovira i Virgili, Roca i Farreras, i tota la tradició del socialisme català de finals del XIX i principis del segle XX: Serra i Moret, Campalans...

“Un acord federal no es podrà generar mai des del centre: necessitarà la força de les perifèries”

Des del teu punt de vista, hi ha quelcom que uneixi tots aquests referents?

En les diferents arrels de les esquerres catalanes vinculades a tradicions socialistes i llibertàries hi apareixen conceptes com la importància del republicanisme i del municipalisme, i també un federalisme que sempre és de lliure adhesió i confederal. Federalisme i confederalisme sovint es confonen, però no són el mateix. Això també passa amb una part de la tradició del republicanisme gallec i andalús: hi ha la intuïció que qualsevol mena d'acord federal no es podrà generar del centre, sinó que necessitarà la força de les perifèries i haurà de tenir un element de trencament i de pacte entre iguals. Aquest fil conductor també el trobes en Castelao o en Blas Infante.

A Barcelona prens part en el consell de redacció de la revista 'Mientras Tanto' i connectes amb els deixebles del pensador i filòsof marxista Manuel Sacristán. La tradició 'sacristaniana' s'ha reivindicat poc...

Els sacristanians són els derrotats de la Transició. Una tradició molt rigorosa, de vegades fins i tot excessivament severa, que havia viscut el referèndum de l'OTAN com la gran deserció del PSOE i havia patit molt malament la deriva i el trencament del PSUC. Cal dir que no sempre tenien una visió de la qüestió nacional que pogués compartir -molts eren massa 'italians' i partien d'una referència, el Partit Comunista Italià, que s'havia desenvolupat en un país clarament uninacional. El meu vincle més fort és amb un sector dels sacristanians: Paco Fernández Buey, Quim Sempere, Enric Tello, i sobretot Toni Domènech. El Toni tenia un dels caps més brillants que he conegut. Vaig col·laborar amb ell en una altra revista important, 'Sin Permiso', i la seva reconstrucció de la tradició republicana democràtica ha sigut decisiva en el meu pensament. També en el consell de redacció de 'Mientras Tanto' vaig conèixer el jove historiador Xavier Domènech.

Com és la primera connexió amb Domènech?

Ja aleshores em va enlluernar pel seu pensament dissident sofisticat i per aquell punt de passió i romanticisme polític que sempre ha tingut. Tots dos respectàvem els vells mestres, però sentíem la necessitat de sortir del seu discurs crític de replegament, i de prendre l'ofensiva amb algun projecte polític més alegre i ambiciós. Anys més tard, les mobilitzacions en defensa de la universitat pública i el 15-M ens van donar l'oportunitat de fer-ho. Primer amb el Procés Constituent i després amb la irrupció de Podemos i dels Comuns. Des d'aleshores, el Xavi ha sigut possiblement la persona de la meva generació amb qui més afí m'he sentit intel·lectualment i políticament.

“Amb Jaume Asens vam fer una simbiosi: jo venia d’un món teòric i ell aportava coneixement de la pràctica”

Durant aquells anys també t’impliques a l’Observatori DESC, on coneixes moltes de les persones que posteriorment prendran part en el projecte de Barcelona en Comú. Una de les persones amb qui traves una relació més estreta és Jaume Asens. Què hi tens en comú?

El DESC era un espai que em va permetre posar en pràctica tota la teoria crítica del dret. Conec Jaume Asens en el marc de la campanya contra la Constitució europea del 2004. És l’advocat defensor dels moviments socials a Catalunya i hi ha quelcom en la seva figura que em recorda molt el meu pare. És una persona audaç, que s’exposava al perill fins a un grau del qual crec que no era del tot conscient. Vam fer una mena de simbiosi i comencem a escriure plegats. Jo venia d’un marc més teòric i ell m’aportava un coneixement de la pràctica política. A partir d’aquí sorgeixen llibres conjunts com [‘No hi ha dret\(s\)’](#) o [‘La bestia sin bozal’](#), reflexions que després van tenir el seu paper en les mobilitzacions contra el ‘pla Bolonya’ o en el context d’aparició del 15-M. Asens també és important perquè em connecta amb una part de l’esquerra independentista: a través seu conec Anna Gabriel –recordo encara un passeig per Sallent amb ella–, August Gil Matamala, David Fernández o Quim Arrufat, que és amb qui veig més connexió perquè em semblava el més polític de tots. També amb un independentisme més llibertari, amb gent com Ivan Miró.

Són els temps en què també coneixes Ada Colau. Com va ser la vostra connexió?

Vaig conèixer l’Ada i una molt jove Gala Pin en la mateixa època que el Jaume. L’Ada ja era una veu potent dels moviments de defensa del dret a l’habitatge a Barcelona i jo havia escrit algunes coses sobre el tema. Venia de l’òrbita de l’autonomia movimentista, però era molt pragmàtica: volia incidir en la realitat. A mi m’agradava molt el seu tarannà llibertari a la Ferrer i Guàrdia, molt popular i barceloní, i amb un vitalisme molt italià. D’aquells primers temps, encara en recordo, i per sort no

n'hi ha fotos, un viatge que vam fer junts per conèixer experiències d'habitatge comunitari a l'Amèrica Llatina on vam acabar ballant salsa en una típica plaça de províncies.

“A Madrid sempre m’havia sentit un argentí, però a Catalunya sento que puc ser part de la comunitat”

Aquells són també els temps del Govern tripartit entre el PSC, ERC i ICV-EUiA, un govern molt criticat des d’alguns espais dels moviments socials. Molts dels activistes que després prendrien part en Barcelona en Comú van ser molt durs en aquells temps amb ICV, començant per la mateixa Colau. Fins a quin punt et va interpel·lar?

Jo el tripartit el visc com un moment interessant i ho recordo com amb un cert entusiasme. Em va sorprendre la figura de Pasqual Maragall, sobretot perquè sabia que venia d’una tradició de socialisme autogestionari, amb els seus vincles amb el [FOC](#). Però és important sobretot el paper de Carod-Rovira. Sent professor de la UB, havia començat a llegir Carod, i em va impressionar la seva teorització del catalanisme com quelcom que anava més enllà dels orígens o de la llengua. Va ser clau fins i tot personalment, per accedir a la mateixa catalanitat. A Madrid sempre m’havia sentit un argentí o un llatinoamericà, però a Catalunya per primer cop sento que puc ser part d’aquesta comunitat política, i el que teoritza Carod-Rovira és el que em permet incorporar-m’hi.

Una altra figura intel·lectual clau per a tu és Xosé Manuel Beiras. Què n’extreus?

Vaig conèixer Xosé Manuel en un simposi organitzat per ‘Sin Permiso’ a Madrid l’any 2009. Em fascina el personatge perquè compartim moltes lectures de joventut i, sobretot, la mirada perifèrica. Beiras no és qualsevol republicà gallec: és una persona molt culta, catedràtic d’economia, i amb una trajectòria molt particular. Va tenir un paper en la configuració de la Federació de Partits Socialistes que durant la Transició va intentar que des d’aquest espai es reconegués un projecte de reforma social, ruptura amb la dictadura i reconeixement de la plurinacionalitat. Quan el PSOE d’Alfonso

Guerra imposa una línia única, ell acaba fora d'aquest món i posteriorment participarà en la creació del BNG. Beiras és un derrotat de la Transició però no se sent còmode en una política testimonial o resistencialista: aspira a construir majories alternatives. Amb experiències com Anova o AGE ha buscat un cert acord amb les esquerres federals espanyoles. És un personatge heterodox i molt bon pianista: una de les millors interpretacions que he sentit d'"Alfonsina y el mar" és de Xosé Manuel Beiras.

"Malgrat les diferències que ha obert el procés, l'entesa entre les esquerres serà més necessària que mai"

El 2011 esclata el 15-M. Va ser un fet inesperat?

Sí, i a molts ens canvia definitivament la vida. Jo ja tenia dos fills i m'hi vaig implicar moltíssim. El 15-M es produeix després que a l'Amèrica Llatina explotessin un seguit de moviments que qüestionaven el sistema liberal: les guerres de l'aigua a Bolívia, els nous governs de l'Uruguai, del Brasil i de Veneçuela... Els vents que bufen al sud se senten aquí. El 15-M representa l'esperança per obrir una fase de superació dels governs del PP en una clau més constituent. Poc després ens adonem que té limitacions. En aquest context ens retrobem amb gent com Ada Colau, Jaume Asens o Xavi Domènech i comencem a rumiar què fer. En Jaume, en Xavi o jo teníem la mirada posada en Catalunya, però l'Ada en aquell moment la tenia més posada a Barcelona i al que estava passant a l'Estat espanyol, on la PAH hi era molt present. Aquí és on decidim amb Asens o Domènech, entre d'altres, a implicar-nos amb Procés Constituent i l'impuls dels processos de confluència.

Procés Constituent és ara un espai poc reivindicat i que va quedar estroncat, però va tenir en el seu dia un paper important. Què n'extraieu, d'aquesta experiència?

A Procés Constituent coincidim amb el Xavi i el Jaume. A mi m'atreia el lideratge ètic i polític que hi exercia gent com l'Arcadi Oliveres i l'objectiu de fons: anar construint nous espais de confluència entre els moviments socials, veïnals, i les esquerres transformadores, des d'ICV i EUiA fins a les CUP. Aquell intent no va quallar a escala nacional, però va haver-hi gent que va apostar-hi amb generositat, com Ricard Gomà, Joan Herrera, Dolors Camats, Joan Subirats o Pere Camps. Després ho vam tornar a provar amb Guanyem Barcelona i ho vam aconseguir parcialment. I t'asseguro que encara avui ho seguim intentant. Malgrat les diferències que ha obert el procés, l'entesa entre les esquerres per arribar a acords concrets serà més necessària que mai.

“Qualsevol projecte de transformació social ha de connectar amb els avenços científics del seu temps”

Aquests processos van culminar amb la creació de Barcelona en Comú i la victòria electoral del 2015 a l'Ajuntament, inesperada per molts. Així, acabes sent primer tinent d'alcaldia i assumint l'àrea econòmica del consistori. La vostra gestió ha estat atacada des del gran poder econòmic, però també s'ha dit, des d'una part de l'esquerra, que BComú no s'ha atrevit a fer passos prou transformadors a la institució. Quin balanç en fas?

Sabia que la política econòmica era un dels reptes principals que teníem. Mostrar, amb 11 regidors, que era possible impulsar una alternativa a les polítiques d'austeritat dominants. I els resultats, tenint en compte la força social i institucional amb què comptàvem, són bastant acceptables. Les elits de tota la vida deien que portaríem el caos, i hem acabat desmentint-les i mostrant que es poden fer polítiques rigoroses sense castigar els sectors més vulnerables de la població. Cap ciutat gran ha crescut tant en inversió social com Barcelona. Hem posat fi als dèficits milionaris de Jordi Hereu i als superàvits desproporcionats de Xavier Trias. Hem disminuït la dependència envers la banca privada convencional, ens hem obert a la banca ètica i a la banca pública, hem posat fi a les pujades lineals d'impostos als més vulnerables i hem perseguit el frau fiscal de les grans empreses. Fa quatre anys, tot això era impensable.

També has fet una aposta important per la ciència.

És una de les coses de les quals més orgullós estic. Ja t'he dit que tinc quelcom de físic i de matemàtic frustrat i a la tauleta de nit mai no hi falta algun llibre de gent de ciència que admiro com Lynn Margulis, Jesús Mosterín, Mario Bunge o Robert Sapolsky. Estic convençut que qualsevol projecte de transformació social ha de poder connectar amb els avenços científics del seu temps. I a Barcelona estem en una posició privilegiada per poder fer-ho. Tenim les universitats, els centres de recerca i un teixit productiu potent. Per això vam decidir fer de la ciència i del pensament crític

basat en l'evidència un eix estratègic. Perquè és un antídot fonamental contra el capitalisme especulatiu i irracional que ens està portant al desastre. Cada cop que escolto Trump o Bolsonaro malparlant contra la ciència, em reafirmo en el fet que ha de ser una peça clau per augmentar la prosperitat de manera sostenible i per eliminar desigualtats inacceptables en ple segle XXI.

“El nacionalisme espanyol d’Estat no pot equiparar-se mai amb el nacionalisme català d’oposició”

Els Comuns acostumen a ser molt durs amb la dreta convergent. Com ho veus després d’aquest pas pel Govern?

Jo no vaig viure el pujolisme, però vaig participar en les manifestacions del 15-M contra les retallades de Mas i contra els escàndols del 3%. També vaig viure en primera persona com CiU, primer, i després el PDECat, podien votar sense problemes amb C’s o amb el PP a l’Ajuntament i al Congrés en temes socials i econòmics. Dit això, sempre he tingut present que el nacionalisme espanyol d’Estat no podia equiparar-se mai amb el nacionalisme català d’oposició. Al llarg del procés hem vist infinites mutacions del gen convergent, algunes de més creïbles que d’altres. Però el cert és que aquesta mena de reedició de la Solidaritat Catalana del 1906 amb hegemonia de la dreta s’ha convertit en un greu obstacle per al progrés del país. Perquè no ajuda a cohesionar-lo, perquè és incapaç d’oferir respostes clares a les necessitats de les majories socials i populars i perquè tampoc ajuda a reclutar simpaties entre forces democràtiques de la resta de l’Estat i d’Europa.

Després del teu pas per l’Ajuntament, s’ha plantejat la possibilitat que et presentis a les eleccions europees o estatals. Alguns mitjans han apuntat que podries ser el candidat dels Comuns a Madrid. Què hi ha de cert?

La intenció original del nostre espai era que pogués representar la veu del municipalisme del canvi a

Europa. Molts dels reptes que afrontem en l'àmbit local es decideixen a Europa. I, ara que el neofeixisme hi treu el cap sense complexos, aquesta veu serà més necessària que mai. El que passa és que per les mateixes raons també m'imagino sent una de les veus dels Comuns al Congrés. No ens esperàvem aquesta convocatòria electoral i, si no sortim amb una proposta potent per defensar el que hem fet a Barcelona i en altres ciutats del canvi, la política la faran altres i segurament contra nosaltres. La veu dels Comuns també serà fonamental per plantar ara al neofranquisme i per construir espais de trobada entre el PSOE més plurinacional, l'independentisme i altres forces republicanes de Galícia, del País Basc, d'Andalusia o de Madrid. Si puc aportar en aquest projecte, estic a la disposició del meu espai.

Quin és el teu vincle amb Podemos?

Mai els reconeixem prou l'audàcia amb la qual van llegir la crisi del bipartidisme i la necessitat de crear una referència nova capaç de disputar la centralitat política i d'apel·lar a les majories socials. Va ser tan impressionant que la banca va reaccionar fent créixer Ciudadans -el "Podemos de derechas" de Josep Oliu- i llançant una ofensiva mediàtica duríssima des dels seus mitjans de comunicació. Podemos ha hagut de córrer massa. Van haver de seduir i de mantenir l'antagonisme al mateix temps, i han patit molt les tensions que suposa voler adreçar-se al conjunt de l'Estat des de Madrid. El millor de Podemos ha sortit quan ha entès la realitat plurinacional. El pitjor, quan s'ha capficat en l'afirmació de la marca i en la centralització a qualsevol preu. Pablo Iglesias és un dirigent polític espanyol que en la seva versió més lúcida em recorda el millor Azaña. En relació amb Catalunya, ha fet una lectura de la plurinacionalitat i una crítica a la repressió de l'independentisme que és impossible trobar en qualsevol dirigent del PSOE o del PCE de la Transició.

“Es vulgui o no, necessitarem el PSOE. És prioritari allunyar Pedro Sánchez de González, de Guerra i de C’s”

Com afrontaran els Comuns les eleccions vinents?

Vam treballar com ningú perquè el Govern sortit de la censura revertís la judicialització de la política imposada pel PP i aprovés uns pressupostos ambiciosos. Però ja no és temps de laments. Ara cal sortir a guanyar i a mostrar que som l'opció més útil per reforçar el republicanisme d'esquerres a Catalunya i a Espanya. No n'hi ha prou amb cridar que ve la dreta. Segurament hem comès errors. Però el municipalisme del canvi és la força que més sensatesa i canvis rellevants ha aconseguit a Catalunya i a Espanya, i sortirem a defensar-ho amb dents i ungles. Penso que uns Comuns forts són fonamentals perquè el PSOE assumeixi una agenda reformista seriosa. Es vulgui o no, ens els trobarem, els necessitarem. És prioritari, en aquest sentit, allunyar Pedro Sánchez de González, de Guerra i de C's i obligar-lo a ser més agosarat en matèria social i en el diàleg bilateral amb Catalunya.

Una part de l'independentisme, però, equipara el PP amb el PSOE i diu que a l'Estat no hi ha res a negociar.

Gesticular en matèria nacional sense millorar les condicions socials de la gent ha estat el que més ha reforçat C's i la dreta en general. El processisme s'ha revelat com el contrari d'un republicanisme efectiu. L'independentisme del "nosaltres sols" ha fracassat. El que necessitem ara són més aliances amb els pobles de l'Estat. I un nou Pacte de Donostia, com el dels anys trenta, però aquest cop per aconseguir reformes socials, ambientals, feministes incisives, per posar fi a la repressió, i per obrir pas a un nou marc republicà i plurinacional. Necessitem una esquerra catalana a Madrid que sigui sobirana, que pugui fer política més enllà de Twitter i que sigui capaç de teixir aliances sòlides amb la resta d'esquerres i forces de canvi de l'Estat. Aquí els Comuns serem imprescindibles.

Com has viscut el judici als dirigents independentistes?

L'empresonament de dirigents independentistes em va colpejar molt en termes personals i em va retrotraure a episodis foscos de la vida política argentina. Com a jurista, també he viscut escandalitzat i amb ràbia els nombrosos atropellaments de garanties processals que s'han perpetrat en aquest any. No sóc optimista en relació amb les sentències i crec que en els pròxims temps ens haurem d'implicar a fons per revertir políticament moltes de les barbaritats que s'estan cometent en seu judicial.

Què t'ha semblat la intervenció de Jordi Cuixart?

Junt amb Joaquim Forn, que va ser tinent d'alcaldia com jo, en Jordi Cuixart és un dels dirigents empresonats amb qui més he pogut parlar al llarg d'aquest últim any. La relació que m'hi uneix, en el cas d'en Jordi, és d'amistat política a banda de personal. Vaig decidir fer-me soci d'Òmnium com una forma de protesta pel seu empresonament i com a reconeixement a la concepció oberta, inclusiva, de la cultura catalana que en Jordi ha defensat al seu capdavant. La seva intervenció en el judici va ser tota una lliçó del que significa el dret a la desobediència civil no violenta en els sistemes representatius contemporanis. Les seves paraules no només van deixar en evidència el fiscal, sinó que em consta que van commoure molta gent en el conjunt de l'Estat. I això és fonamental. L'idea de l'Espanya irreformable i del "com pitjor, millor" han sigut nefastes. Cal un sobiranisme més cuixartista.